

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Ba-midbar

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

הכ קלב

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8951

תרגום אשכנזי

בלק כד כה

וְגַם הוּא עָדִי אֶבֶד׃ (כה) וַיִּקַּם
 בְּלָעַם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לְמִקְמוֹ וְגַם־
 בְּלָק הֵלֶךְ לְדִרְבּוֹ׃ פ
 כה (א) וַיָּשָׁב יִשְׂרָאֵל בְּשָׂטִים
 וַיַּחַל הָעָם לְזָנוֹת אֶל־בָּנוֹת
 מוֹאָב׃ (ב) וַתִּקְרָאן לָעָם לְזִבְחֵי
 אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאבְדוּ הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ
 לַאֱלֹהֵיהֶן

געהען ענדלדך זעלבסט צונרוי
 הע: (כה) היערויף מאכטע זיך
 בלעם אייף, אונד קעהרטע
 אן זיינען ארט צוריק, אונד
 בלק צאג אויך זיינען וועגן.
 כה (א) אלס ישראל צו שטים
 לאגן, פֿינג דאז פֿאלק אן
 ריט דען טעכטערן מואב'ס הוי
 רערויא צו טרייבען. (ב) ריעוע
 לודען דאז פֿאלק איין צו דען
 אפערמאהלן איהרער געט־
 טער: דיא לייטע אסען אונד
 פֿער.

ר ש י

תרגום אונקלוס

וְאִף אֵינִין לְעִלְמָא יִבְדּוּן׃ (כה) וַיִּקַּם בְּלָעַם
 וַאֲזַל וַחֲבַל לְאַחֲרֵיהּ וְאִף בְּלָק אָזַל לְאַחֲרֵיהּ׃
 כה (א) וַיִּתְּיב יִשְׂרָאֵל בְּשָׂטִין וַשְּׂרֵי עַמָּא
 לְמִטְעֵי בְּחַר בְּנַח מוֹאָב׃ (ב) וַקְרָאָה לְעַמָּא לְדַבְּחֵי טַעֲוִיתְהוֹן וְאָכַל עַמָּא וַסְגִידוּ
 לַטִּינִיתְהוֹן

כה (א) נזיטים. כך שמה: לזנות אל
 בנות מואב. על ידי עבדת בלעם
 כדאיחא בחלק: (ב) וישתחוו לאלהיהן.
 כשחקף

לְמִטְעֵי בְּחַר בְּנַח מוֹאָב׃ (ב) וַקְרָאָה לְעַמָּא לְדַבְּחֵי טַעֲוִיתְהוֹן וְאָכַל עַמָּא וַסְגִידוּ
 לַטִּינִיתְהוֹן

ב א ו ר

השמידה מלכות יון, ואף כי כתיב הוא מנני יון, אין תימה שנחשב למלכות בפני עצמי, כי
 הענין הוא כמו כנען שהיבוס והאמרי והגרנזי והחוי הם בניו, והם ואחיהם יחשבו כל אחד
 לגוי בפני עצמו, כמו שכתוב החתי והגרנזי והאמרי והננעני והפרזי והחוי והיבוסו שבעה
 גוים ועלומים ממך (דברים ז' א'), והים בן בעבור כי כל אחד מאלה הבנים היה לגוי
 עלום, ושאר בני כנען אשר לא גברו כאחיהם נתייחסו אליו, וכן ארץ מלרים תתייחס למלרים בן
 חם, ופלשתים וכפתורים בניו לעמים אחרים, וכן במשפחות הנזכרות בס' פינחס למכיר משפחת
 המכירי ומכיר הוליד את גלעד לגלעד משפחת הגלעדי (במדבר כ"ו כ"ט), וכן רבים אף כאן
 בנביא אליהו ותרשים ודדנים נתייחסו ליון, והם מלכות שלישי, וכתיב היה לגוי עלום, ונחשב
 למלכות הרביעית. כל זה מדברי הרמב"ן. ועיין עוד שם שהאריך בדברים נכונים לסתור דעת
 הראש"ע שחשב מלכות הומויים עם היוונים למלכות אחת, והיא המלכות השלישית, ושחשב
 מלכות ישמעאל למלכות הרביעית, נראותו תוקף משלתם, ונכל פחדם עליו, ולדקו דברי
 הרמב"ן מדבריו: מוד, ממקום, כמו ועל יד הירדן (שם י"ג ל'), ויד תהיה לך (דברים כ"ג י"ג):
 וגם הוא, כתיב שהוא שם יחיד ואם הוא על משפט לשון רבים, והעד ובני יון אליהו ותרשים
 כתיב (בראשית י'), שהוא שם עלם אדם. והכוונה שיבואו הומויים היושבים על יד ים האשכנזי
 (ויטטען ענדיטע ווע) בספירות דרך ים האמלעזי עד חוף א"י ומשם ביבשה עד אשור ועור אוחס ועור
 גם את ישראל שגלו לשם והמה נקראים עבריים ע"ש אברהם ראש יחוסם ואמונתם שהיה מעבר
 הנהר, ר"ל שיעור המגלים והגולים, עד בוא יומו גם הוא, ויהיה עדי אגד: (כה) ויקם בלעם,
 בחב הראש"ע כי שוכב היה ותרדמה נפלה עליו, וכן אמר נופל וגלוי עיניים עב"ל, והנה מה יענה
 בפסוק ויקמו וילכו יחדיו אל באר שבע (שם כ"ב י"ט) וכן בעשור ויקם וילך וינו עשו את
 הכנרת (שם כ"ה ל"ג), והנכון כי הוא נאמר על האדם המתעורר מן המנוחה ללכת בין שהיה
 עומד בין יושב, וכן נמלאת מלה זאת לרוב קודם לשון הליכה: (כה) ויקם בלעם
 כה (א) בשטים, כך שמה, וכן כתוב וישנו על הירדן מנית הישומן עד אכל השטים, והכל
 בערבות מואב, כי לאזור משם, וגם יחושע שלח משם מרגלים: ויחל, מפעלי
 הכפל מהבנין הנכבד הנוסף: ולזנות אל בנות מואב, ע"י עבדת בלעם, כדאיחא בחלק, (רש"י),
 ובאמת

לֹא־הָיָהוּן: (ג) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל
 לְבַעַל פְּעוֹר וַיַּחַר אֶף יְהוָה
 בְּיִשְׂרָאֵל: (ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
 מֹשֶׁה קַח אֶת־כָּל־רֵאשֵׁי הָעָם
 וְהוֹקַע אוֹתָם לַיהוָה נֶגַד הַשָּׁמַיִם
 וַיֹּשֶׁב חֲרוֹן אַף יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל:
 (ה) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־שֹׁפְטֵי
 יִשְׂרָאֵל הִירְגוּ אִישׁ אֶת־אִישׁוֹ

הנצמדים

תרגום אשכנזי וקמד
 פֿערעהרמען איהרע געטטעה
 (ג) ישראל הינגט אלס דעם
 בעל פעור נאך, ווארדיבער דעה
 צארן דעם עויגען ווידער
 ישראל ענטבראננטע. (ד) דער
 עויגע שפראך צו משה: נים
 אללע היפטער דער נאציאן
 צוזאמען, אונד לאס דיעזע
 אס העללען טאגע, דעם עויג
 גען צור עהרע, אויף הענגען.
 זא ווירד זיך ווינצארן פֿאן ישרא
 אבווענדען. (ה) משה שפראך
 צו דען ריכטערן דער נאציאן
 יעדער ערוורגע זיגע לייטע,
 דיא

תרגום אונקלוס

לְטַעֲוֹתָהוּן: (ג) וַאֲחַחְבַּר יִשְׂרָאֵל לְבַעַל
 פְּעוֹר וַתִּקְיַף רוּגְזָא דִּי בְּיִשְׂרָאֵל: (ד) וַאֲמַר
 יְיָ לְמֹשֶׁה דַּבֵּר יַחַד כָּל רֵישֵׁי עַמָּא וְדוֹן וְקַטוּל
 דְּחִיב קַטוּל קָדָם יְיָ לְקַבֵּיל שְׁמִישָׁא וִירְגוּב
 תְּקוּף רוּגְזָא דִּי מִיִּשְׂרָאֵל: (ה) וַאֲמַר מֹשֶׁה
 לְדִבְנֵי יִשְׂרָאֵל קַטוּלוּ גְבַר גְּבַרְוּהֵי דְאֲחַחְבַּרוּ
 לְבַעַל

וכל הוסקלין נחלין: וגד השמש. לעין כל ומדרש אגדה

ר ש י

בשחק יכרו עליה ואומר לה השמיעי לי
 והיא מוליאה דמות פעור מחיקה ואומרת
 לו השתמה לזה: (ג) פעור על שם
 שפוערין לפניו פי הטבעת ומוליאין רעי
 זו היא עבודתו: וימר אף ה' בישראל. שלח
 בם מגפה: (ד) קח את כל ראשי העם.
 לשפוט את העובדים לשעור: והוקע אותם
 את העובדים: והוקע. היא תלייה כמו
 שמלינו בבני שאול והוקענוס לה' (שמואל
 ב' כ"א) ושם תלייה מפורש ע"א בסקילה
 השמש מודיע את החוטאים העין נקפל
 מכנגדו

ב א ו ר

ובאמת שהזוהר הזה לא היתה מוזת הנשים, כי אס בעלת אנשיהם וגדוליהם, אשר נכלו להם
 על דבר פעור, כי נכלו להם בזמה להדיחם אחרי בעל פעור, ולכן יתכן שהיה בלעם בענה
 שהוא גדול עלתם, ודעתו להרע לישראל ועושה בזה כל יכלתו, כמו שנאמר ולא אנה וגו',
 ולכן הרגוהו במרב. (הרמב"ן): (ג) ויצמד, לשון חבור, מגזרת למד נקר: ויחר אף ה'
 בישראל, שלח בהם מגפה: (ד) קח את כל ראשי העם, לשפוט את העובדים לפעור
 (סנהדרין ל"ה): והוקע, לשון תליה, כמו שמלינו בבני שאול, והוקענוס לה' (שמואל ב' כ"א ו'),
 ושם תליה מפורש. (רש"י): אוחס, הנלמדים, וכן נחוב ויאמר משה אל שפטי ישראל,
 והכוונה בדברי המתרגם הארמית, שידונו וימיתו את החייב, ודון וקטול דחייב קטול, ודין
 ע"א בסקלה, וכל הנסקלין נחלין: נגד השמש. לעין כל: (ה) הרגו איש אנשיו,
 כל ב' ד' וב' ד' ידן את שנתו ואת אלופו, ואמר סראב"ע, וידוע כי הרגו ואס לא הזכיר הכתוב
 ע"ב, ובן נראה ממ"ש כי כל איש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלהיך מקרנך (דברים
 ד' ג'), ולדעת רז"ל בסנהדרין היו המתים רבים מאוד ויחר מי"ז רבוא, ואמר הרמב"ן ז"ל,
 שאין כוונת האגדה ההיא, אלא לומר ששפי המלוא יהיו ההרוגים כל כך, כי היו החוטאים
 רבים, אבל הנין בעדיהם ענין פינחס, כי ע"י קנאתו השיג את חרון אף ה' מישראל, והשם
 לא גזר להוקע אותם כי אס למען ישוב חרון אפו ותעלר המגפה, ועמה בזכות פינחס נעלרה
 המגפה וחו סנלמדים, אבל השמידם השם את"כ טרם עברם את הירדן זהו שנתנו כי כל
 כליש

תרגום אשכנזי

דיא זיך און בעל פעור גע-
הענגעט האבען. (ו) אינדעם
קאם איין מאן אויס דען קיני-
דערן ישראל'ס, אונד פיהר-
טע איינע מדיניטין צו ויינען
ברידערן, פאר דען אויגען
משה, אונד דער גאנצען גע-
מיינע דער קינדער ישראל'ס,
דיא אין דעם איינגאנגע דעם
שטיפטעס עלטעס וויינטען.
(ז) פינחס זאָהן אלעזר זאָהן
דעם פריעסטערס אהרן זאָה
דיעזעס, שטאנד אויף אויס
דער געמיינע, נאָהם איינען
שפיעס, (ח) גינג דעם מאַנגע
אויס ישראל נאָך אין דאָז
שלאַפצימער, אונד דורכ-
שטאך זיא ביידע, זאָוואָהל
דען מאַן אויס ישראל אלס

בלק כה

הנצמדים לבעל פעור: (ו) והנה
איש מבני ישראל בא ויקרב
אל אחיו את המדינית לעיני
משה ולעיני כל עדת בני-
ישראל והמה בכים פתח אהל
מועד: (ז) וירא פינחס בן אלעזר
בן אהרן הכהן ויקם מתוך
העדה ויקהרמה בידו: (ח) ויבא
אחר איש ישראל אל הקבה
וידקר את שניהם את איש
ישראל ואת האשה אל קבתה

משה

וחער

דיא פרויא דורך איהרען בויך. היער דורך ווארד
דיא

רשי

מבנגדו החמה זורחת עליו: (ו) והנה איש
מבני ישראל בא. נתקבלו שנתו של שמעון
אלל זמרי שהיה נשיא שלהם אמרו לו אנו
נדונין במיתה ואתה יושב כולי כדאימא באלו
הן הנשרפין בסנהדרין: את המדינית.
כזני בר לור: לעיני משה. אמרו לו משה זו
אסורה או מותרת א"ת אסורה נת יתרו מי
התירה לך כולי כדאימא התם: והמה בוכי.
נתעלמה ממנו הלכה געו כולם בנכיה.
בעגל עמד משה כנגד ששים רבוא שנאמר
ויטמן עד אשר דק וגו' (שמות ל"ב) ובאן
רפו ידיו אלל כלי שינא פנחס וישול את
הראוי לו: (ז) וירא פנחס. ראה מעשה
וזכר הלכה אמר לו למשה מקובלני ממך הבעל ארמית קנאין פוגעין צו אמר לו קריינא דאגרמא
איבי ליהוי פרוונקא מיד ויקהרומח בידו וגו': (ח) אל הקבה. אל האהל: אל קנתם. כמו
הלמייס והקיבה כיון בתוך זכרות של זמרי ונקבות שלה וגאן כולם שלא לחנס הרגם והרנה
נמים נעשו לו כולי כדאימא התם:

תרגום אונקלוס

לבעלא פעור: (ו) והא גברא מבני ישראל
אחא וקריב לוח אחוהי ית מדיניתא לעיני
משה ולעיני כל פגשפא דבני ישראל ואינון
בכין בתרע משפין זמנא: (ז) והוא פינחס
בר אלעזר בר אהרן כהנא וקם כגו פגשפא
ונקייב רומחא בידיה: (ח) ועאל בתר גברא
בר ישראל לקבתא ובזע ית תרוידהון ית
גברא בר ישראל וית אחתא למעדה ואחבלי

מוחנא

וחער

פינחס

באור

האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלהיך מקרבך, ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים
כלכם היום (שם ל' ג' וד'): (ז) וירא, ויקם, כאשר ראה אז קם: (ח) הקבה, ענין אהל,
וקרבו לו בלשון הערב שם לחדר קטן עשוי לכבוש, חדר הסטיח. קבה, משרש קנב, והדגש
שכלמ"ד על חסרון העין: קבחה, בטנה, כמו הקנה, וכן מרגם אונקלוס למעשה: קבתה,
ממה

והעצר המגפה מעל בני ישראל:

(ט) ויהיו המתים במגפה ארבעה

ועשרים אלף: פ

(י) וידבר יהוה אל משה לאמר:

(יא) פינחם בן אלעזר בן אהרן

הכהן השויב את חמתו מעל

בני ישראל בקנאו את קנאתי

בתוכם ולא כליתי את בני

ישראל בקנאתי: (יב) לכן אמר

הנני נתן לו את בריתי שלום:

חרגום אשכנזי קמה

דיא זייכע אבגעווענדעט פאן דעו קינדערן ישראלים. (ט) דיא אין דיעוער זייכע שטארבען ווארען אן דער צאהל פיר אונד צוואנציג טויזענד.

(י) דער עוויגע רעדעטע מיט משה אונד שפראך: (יא) פינחם זאהן אלעזר, זאהן דעם פריעם טערס אהרן, האט דורך זיינען אויפער פיר מיך מינען צאָרן פאָדען קינדערן ישראלים אבגעווענדעט, אונד איזט אור זאכע, דאס איך דיא קינדער ישראל סאין מינעם אויפער ניכט אויפגעריעבען האבע; (יב) דארום פערמערע איהם: איך געבע איהם היערמיט מיי גען בונד דער גלוקעליגקייט. ער

היה

ועירא • ר' קטיעא

והיה

תרגום אונקלוס

מוחנא מעל בני ישראל: (ט) והווי דמיתו

במוחנא עשרין וארבעא אלפין:

(י) ומליל יי עם משה למימר: (יא) פינחם

בר אלעזר בר אהרן בהנא אחיב ית

חמתי מעל בני ישראל בדקני ית

קנאתי ביניהון ולא שציתי ית בני ישראל

בקנאתי: (יב) בכן אימר הא אנא גזר ליה

יה

ר ש י

(יא) פינחם בן אלעזר בן אהרן הכהן.

לפי שהיו השנטיים מביים אותו הראיתם בן פטי זה שפיטם אביו אמו עגלים לע"ז והרג נשיו שנט משראל לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן: בקנאו את קנאתי. בקנאו את נקמתי בקלפו את הקלף שהיה לי לקלוף כל לשון קנאה הוא המתחר לנקום נקמת דבר הנספר מנט בלע"ז: (יב) את בריתי שלום. שמהל לו לברית שלום כלדם המחזיק טיבה וחנות למי

ב א ו ר

מזה שלא נדגש הני"ח נראה שאינה מהכפולים, אבל היא מוע"ז מענין הזרוע והלחיים והקבה, וחמרי שנשמות מוע"ז לא משתנה מ"הג שחמת הפ"ס לעולם, וכן במשנה קינת הנכרי וכו' לא משתנה הלכ"י בסמיכות, נראה שהנפרד במלה הזאת קובה והראוי בננויים קובהה ונא בק"מ חמורת החול"ס אביו, וענינו כמו בלירי, וכמו שת"ל ואשכנזי:

(יא) בקנאו אח קנאתי, בקנאו את נקמתי, בקלפו את הקלף שהיה לי לקלוף, וכל לשון קנאה הוא המתחר לנקום נקמת דבר, הנספר מנט בלע"ז, רש"י, כ"ל הנספר מנט, ובל"א (חייפער), ונאור הכתוב על ידי שקנא את קנאתי בתוך בני ישראל השיב את חמתי מעליהם וגרם שלא בלתי אותם נחמתי: בקנאו, וכל הדגש שהיה לסימן הננין וכן פעמים רבות אס האות ההיא נש"א חמרי הדגש וכמו המנקאים (שמות ד' י"ט): (יב) לכן אמר, יב"ע מרגס קולר העברי, בשבוע איגר ליה וכן מתורגם בלשון אשכנזי: אח בריתי שלום, טעמו את בריתי ברית שלום כמו כסאך

ה מ ע ר

כה (יב) בריתי שלום, לשון רש"י: שמהל לו לברית שלום וכו' הנם גם דעת רש"י נראכ"ע